

provincie :: Utrecht

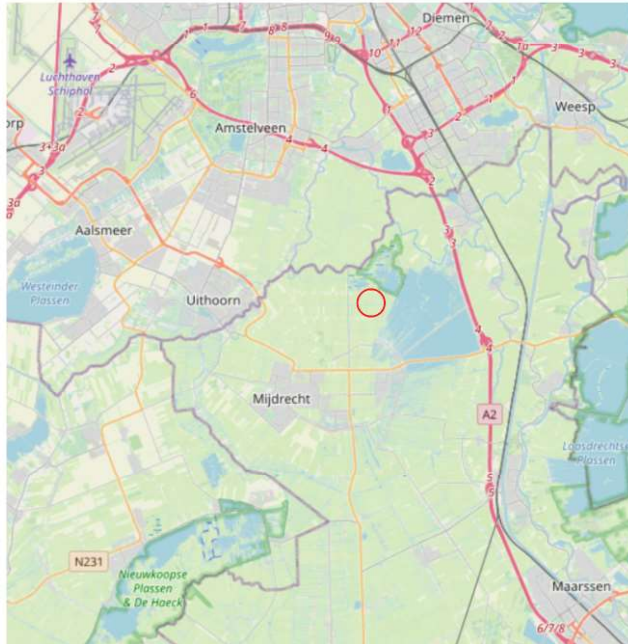
Moerasblok 1 - Groot Mijdrecht Noordoost

Toelichting op het ontwerp

Introductie

Moerasgebied Groot Mijdrecht Noord-Oost

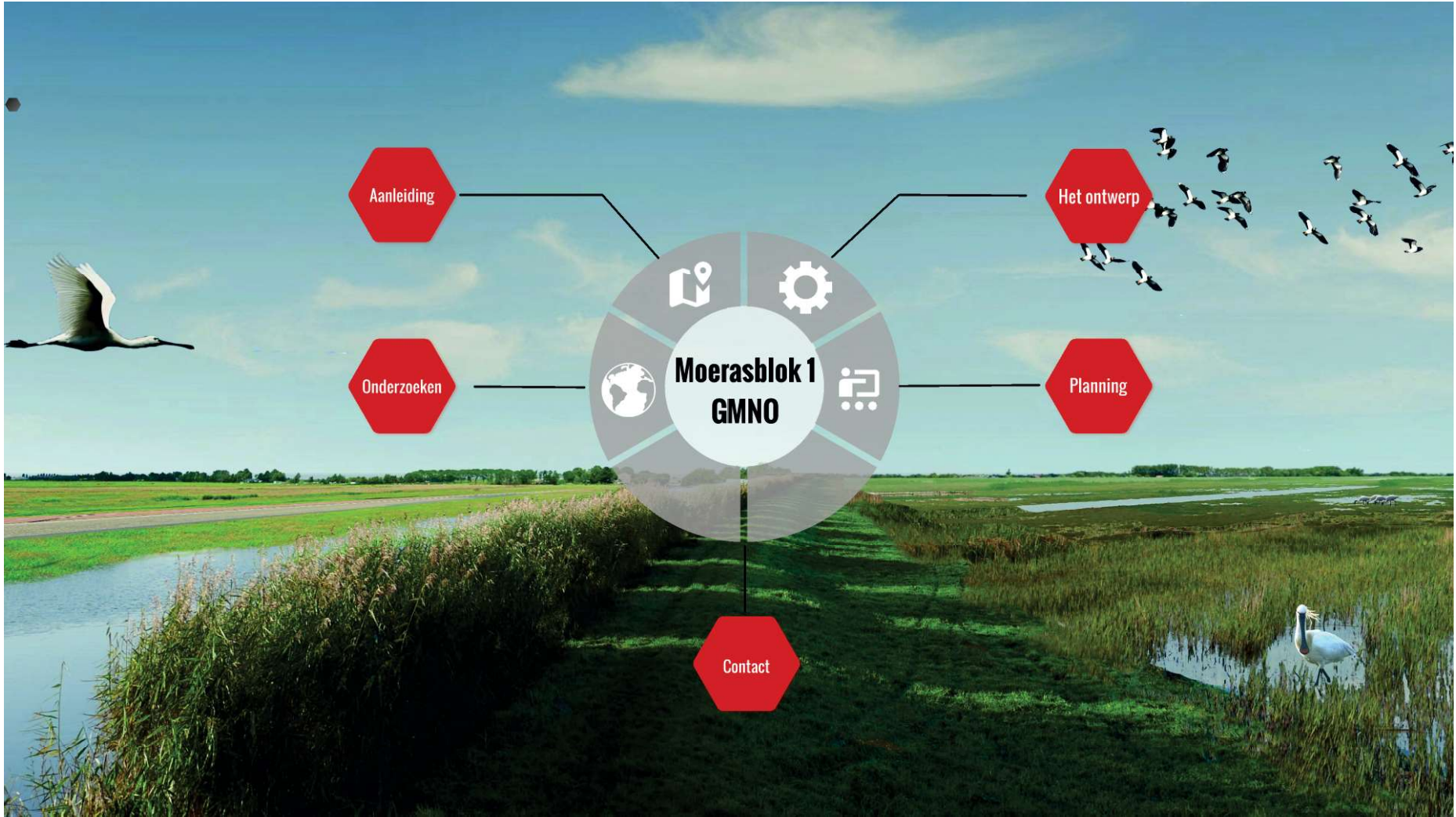
Bron: © OpenStreetMap-auteurs
<https://www.openstreetmap.org/copyright>

Van harte welkom op het digitale informatieplatform van moerasgebied Groot Mijdrecht Noord-Oost. Ondanks de coronamaatregelen willen wij u graag een inkijk geven in de aanleiding, het onderzoek en het ontwerp van het laatste moerasgebied - Moerasblok 1.

Na de aanleg van de eerste zeventien hectare moerasgebied in de polder Groot Mijdrecht Noord-Oost in 2019, is de Provincie Utrecht nu begonnen met de voorbereidingen van het laatste moerasgebied. Het gebied bevindt zich ten noorden van Mijdrecht tussen de natuurgebieden Moerasblok 2 en Waverhoek en is ongeveer 60 hectare groot. Op dit moment is tweederde deel van alle benodigde gronden verworven. Om deze reden zal het moerasgebied in fases worden aangelegd, te beginnen met het noordelijk deel binnen het projectgebied. In de presentatie wordt het volledige ontwerp aan u gepresenteerd.

Graag nemen wij u digitaal mee in het planproces en het daaruit voortkomende ontwerp. Zodra u verder gaat in de presentatie wordt u meegenomen in de ontwikkeling van het moerasgebied. U krijgt een inkijk in het ontwerp en met impressiebeelden laten wij u zien hoe het moerasgebied landschappelijk wordt ingepast in het poldergebied. Middels een reactieformulier op de website kunt u uw opmerkingen, kansen of aandachtspunten aan de projectgroep meegeven. Wij vinden uw mening belangrijk, daarom nemen wij uw reactie graag mee in de verdere uitwerking naar het definitief ontwerp.

Veel plezier met het bekijken van de presentatie!

Aanleiding en doel

De polder Groot Mijdrecht is het op twee na diepste punt van Nederland en ligt ruim 6 meter onder NAP. De polder wordt droog gehouden door het continu wegpompen van water. Hierdoor daalt de bodem langzaam waardoor er steeds meer water het gebied uit moet worden gepompt. Daarnaast komt er vanuit de ondergrond zout water aan de oppervlakte waar planten en vissen slecht op gedijen.

Met de aanleg van de moerasgebieden wordt het waterpeil opgevoerd waardoor de polder lokaal vernat. Doordat daar de veenondergronden grotendeels vochtig worden gehouden, zakt de bodem minder snel, wordt de toestroom van zout water tegengehouden en hoeft er minder water het gebied uit worden gepompt. Daarnaast is het doel van de Provincie Utrecht om bij te dragen aan de opwaardering van de leefomgeving van moerasvogels. Met de ontwikkeling van de moerasgebieden wordt een meerwaarde geleverd aan de diversiteit van flora en fauna in de polder Groot Mijdrecht.

Waar houden we rekening mee?

Statenvoorstel
GMN

Ecologisch
advies
moerasblokken
GMNO

Pact van
Polder trots
GMN

Koers inrichting
moerasblokken
GMNO

Versoberde
veenribben-
variant

Belangrijke onderzoeken

1. Hoogte inmeting van het gebied
2. Aanwezigheid van kabels en leidingen
3. Quicksan ecologie
4. Conventionele explosieven
5. Archeologisch onderzoek
6. Bodemonderzoek
7. Geotechnisch advies
8. Hydrologische effectbepaling

Afstemming en akkoord

Nadat alle documentatie aandachtig is doorgenomen, zijn door het ingenieursbureau eisen opgesteld.

De Stuurgroep GMNO en de projectgroep hebben gecontroleerd of de eisen voldoen aan de eerder gemaakte afspraken.

De eisen worden namelijk gebruikt om tot een ontwerp te komen van het nieuwe moerasgebied.

Programma van Eisen

In het programma van eisen zijn 'eisen' opgenomen waaraan het ontwerp minimaal moet voldoen. Op deze manier zorgen we ervoor dat wat is afgesproken ook gemaakt zal worden.

Het PVE gaat in op de volgende onderwerpen:

- Natuur
- Waterhuishouding en waterkwaliteit
- Landschap en cultuurhistorie
- Beheer en onderhoud
- Recreatie en beleving
- Bewoners
- Techniek

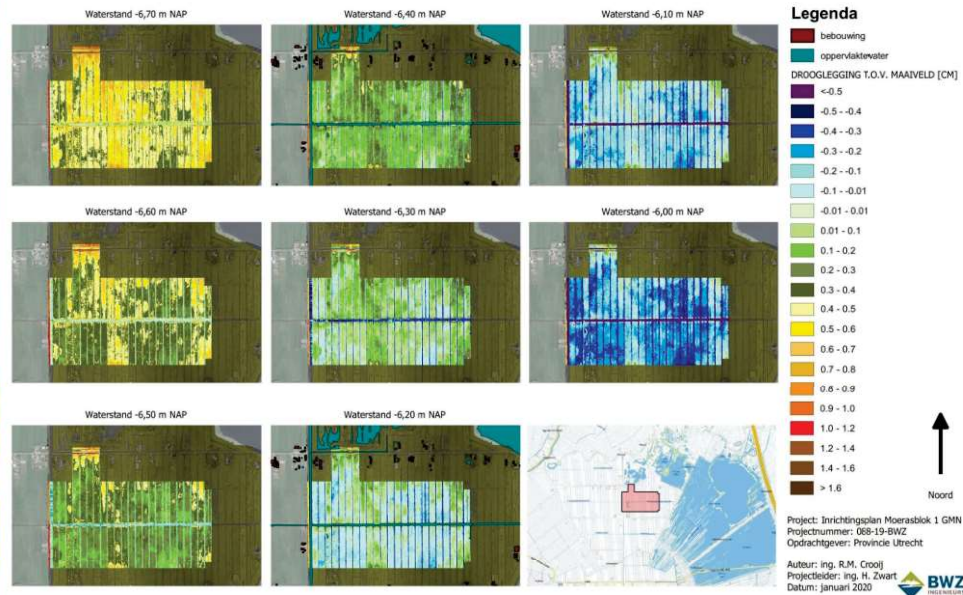
Inzicht in maaiveldhoogtes

Speciaal voor het project is door een vliegtuigje middels LIDAR technologie de bodemhoogte ingemeten. Op deze manier weten we exact op welk niveau de bodem ligt.

Dit is belangrijk om te weten hoe nat percellen worden als we extra water in het gebied toelaten en vasthouden.

Ook weten we hoeveel grond er uit het gebied vrijkomt én weer nodig is om het moerasgebied te kunnen maken.

Drooglegging Moerasblok 1 GMN Waterstand -6,70 tot -6,00 m NAP

De waterstand zal variëren tussen -6,70 m NAP en -6,00 m NAP. Dat is met name afhankelijk van hoeveel het regent.

De afbeeldingen geven inzicht in hoe droog of nat de percellen zijn bij een bepaalde waterstand.

Op deze manier bepalen we op welke plekken grond moet worden geplagd en welke vegetatie we verwachten.

Hoe stroomt het water?

Vooraf hebben we goed bekeken hoe, hoeveel én in welke richting het water stroomt. Ook is het belangrijk om te weten of er stuwen, duikers of pompen in het watersysteem aanwezig zijn.

Het is belangrijk dat als het moerasgebied er ligt de omliggende percelen kunnen blijven afwateren op het watersysteem.

Rekening houden met dieren en planten

Om er zeker van te zijn dat wij geen dieren verstoren of planten beschadigen tijdens het maken van het moerasgebied, is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van flora en fauna in het gebied.

Hier houden we rekening mee op het moment dat wij nieuwe natuur ontwerpen.

Wat zien wij terug van vroeger?

Het is belangrijk om rekening te houden met de archeologische waarde van het gebied. Onderzoek heeft aangetoond dat op oude kreekafzettingen in het gebied mogelijk resten aanwezig zijn van jagers en verzamelaars uit het Paleolithicum en Vroeg Mesolithicum tijdperk. Ook van landbouwers uit het Neolithicum kunnen resten in de grond aanwezig zijn. Deze zouden dan liggen op 3,5 tot 1,0 meter diepte.

Deze kaart geeft ons inzicht waar de archeologische resten aanwezig kunnen zijn.

In het ontwerp is hier dan ook nadrukkelijk op gelet en waar mogelijk zijn deze gebieden vermeden.

Moeten we rekening houden met explosieven?

Soms gebeurt het dat in een projectgebied niet gesprongen explosieven aanwezig zijn uit de Tweede Wereldoorlog.

Uit onderzoek is gebleken dat deze niet aanwezig zijn.

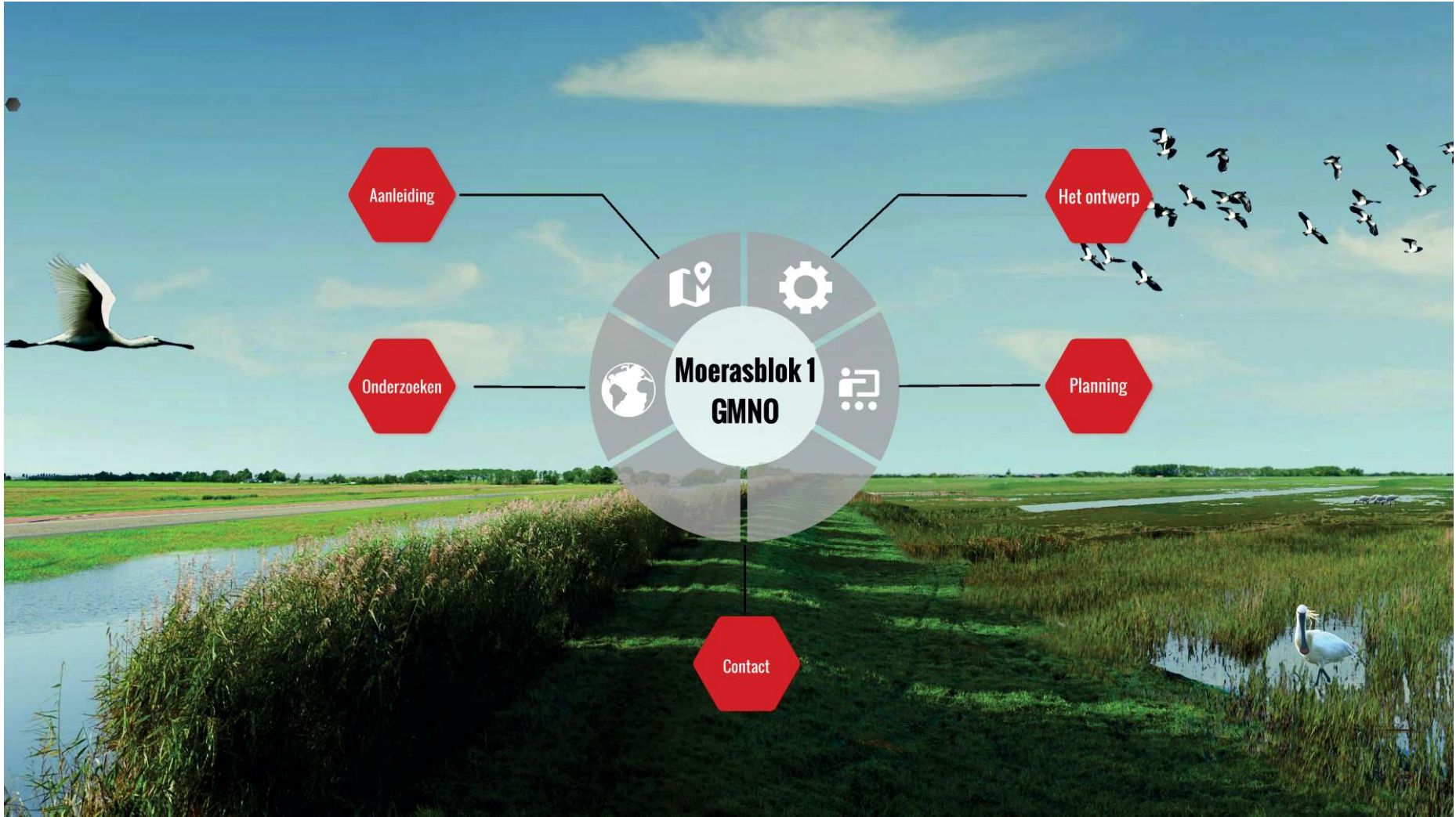

Is de grond schoon?

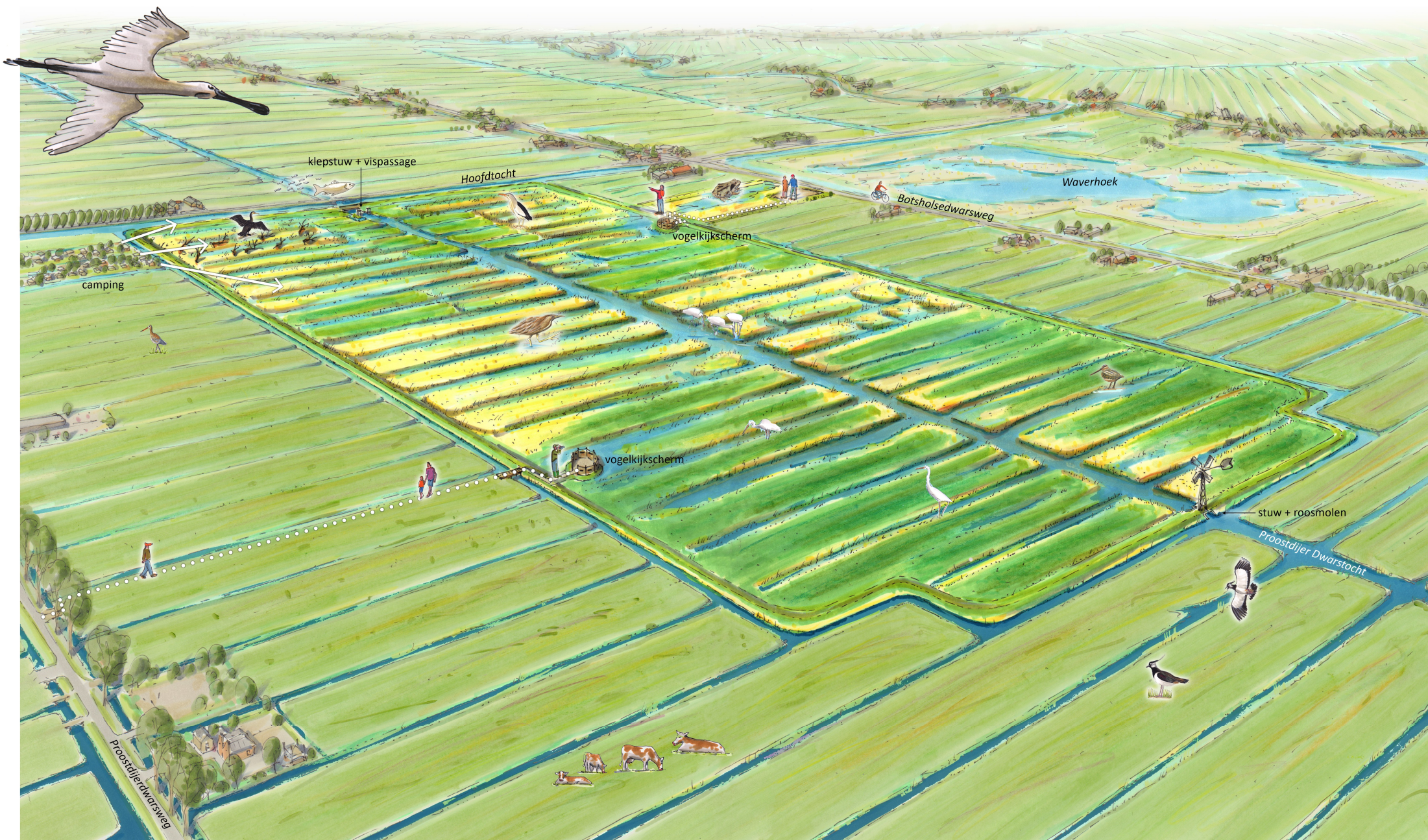
Om er zeker van te zijn dat de bodem niet is verontreinigd, is hier specifiek onderzoek naar gedaan.

De verwachting is dat er geen grootschalige verontreiniging zal zijn in het gebied.

klepstuw + vispassage

Hoofdtocht

Waverhoek

Botsholse darsweg

vogelkijkscherm

camping

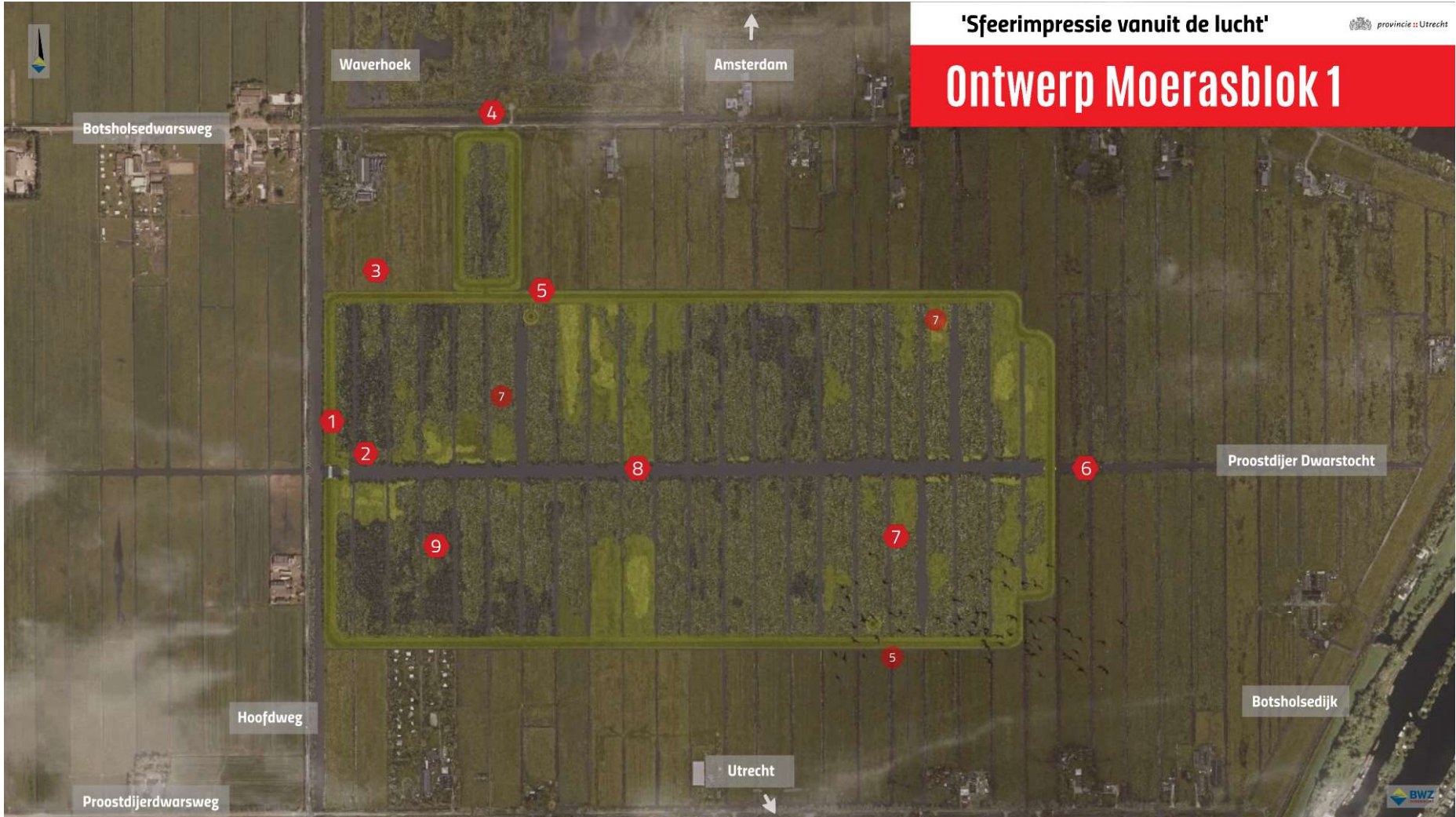
vogelkijkscherm

stuw + roosmolen

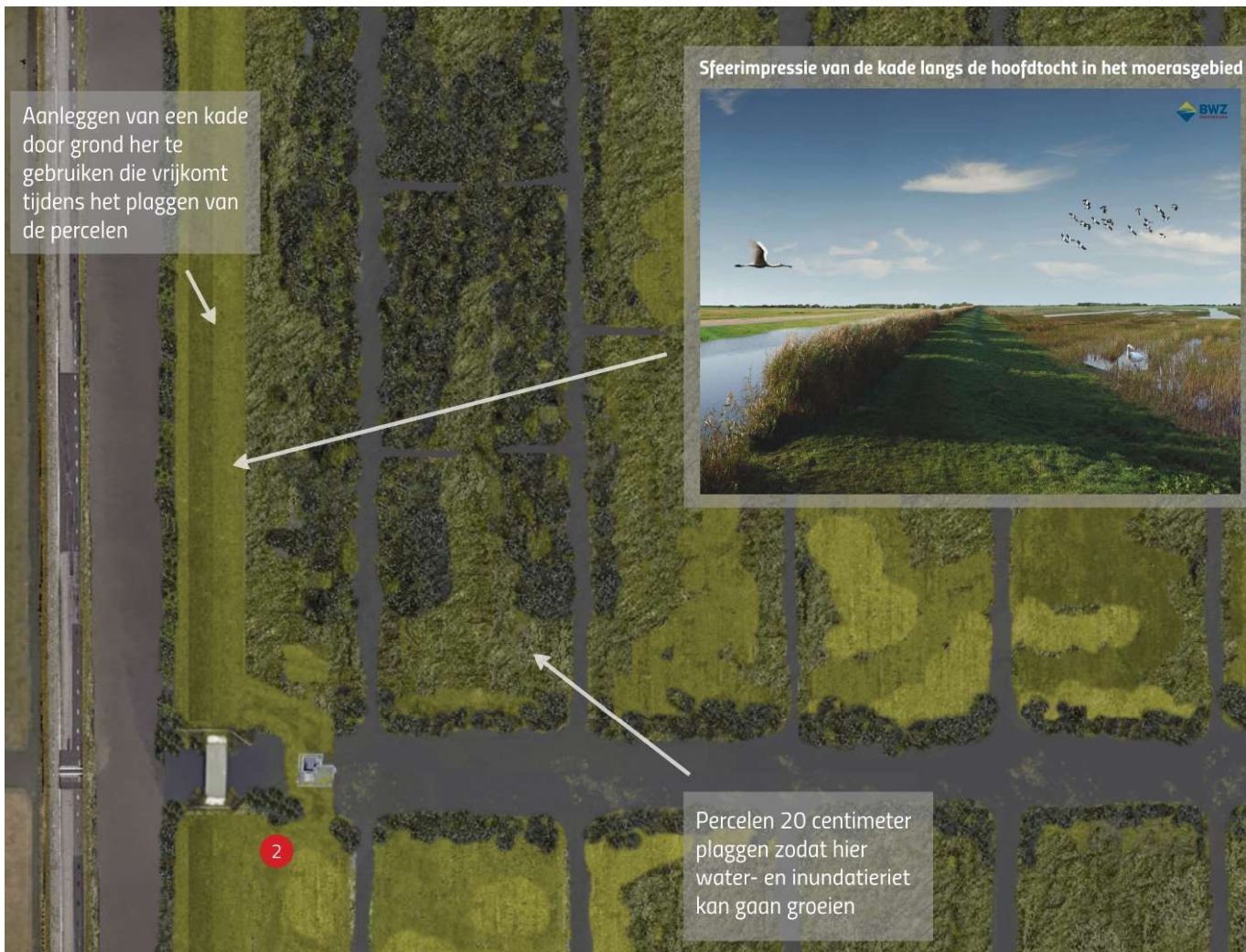
Proostdijer Dwarstocht

Proostdijer darsweg

Aanleggen van een kade door grond her te gebruiken die vrijkomt tijdens het plaggen van de percelen

Sfeerimpressie van de kade langs de hoofdtocht in het moerasgebied

Percelen 20 centimeter plaggen zodat hier water- en inundatieriet kan gaan groeien

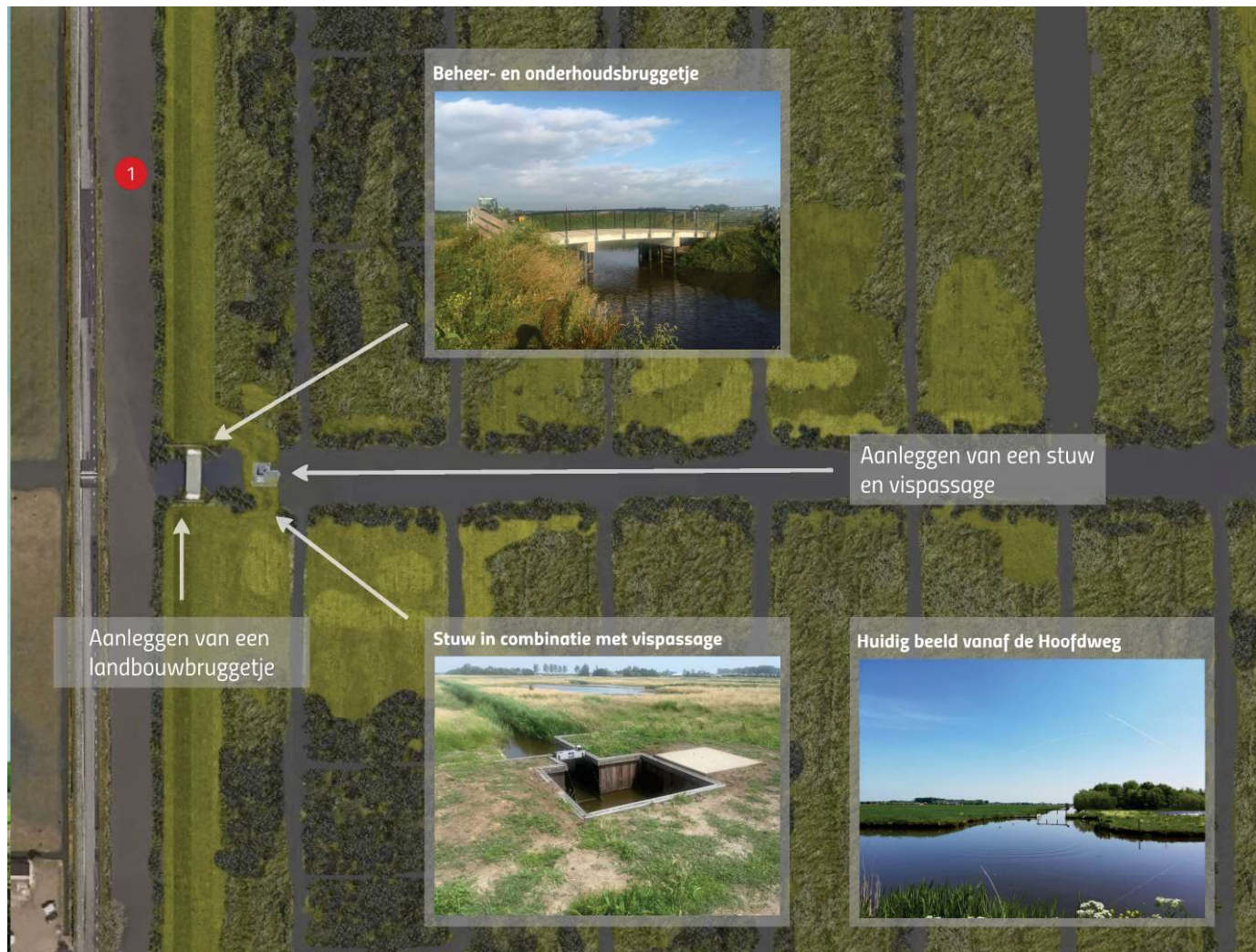
Het moeras vanaf de Hoofdweg in het landschap

Rondom het moerasgebied komen kades te liggen van ongeveer 50 centimeter hoog die ervoor zorgen dat in het moerasblok het waterpeil kan stijgen en dalen zónder dat dit van invloed is op de omliggende polder.

De kade langs de Hoofdtocht wordt opgenomen in het landschap door flauwe overgangen en een rietkraag langs de Hoofdtocht.

De rietkraag zorgt ervoor dat de vogels door langsrijdend verkeer niet worden verstort. Ook zorgen we er op die manier voor dat de kade niet afkalft, omdat het riet op natuurlijke wijze zorgt voor golfbreking.

Vissen zwemmen het moeras in!

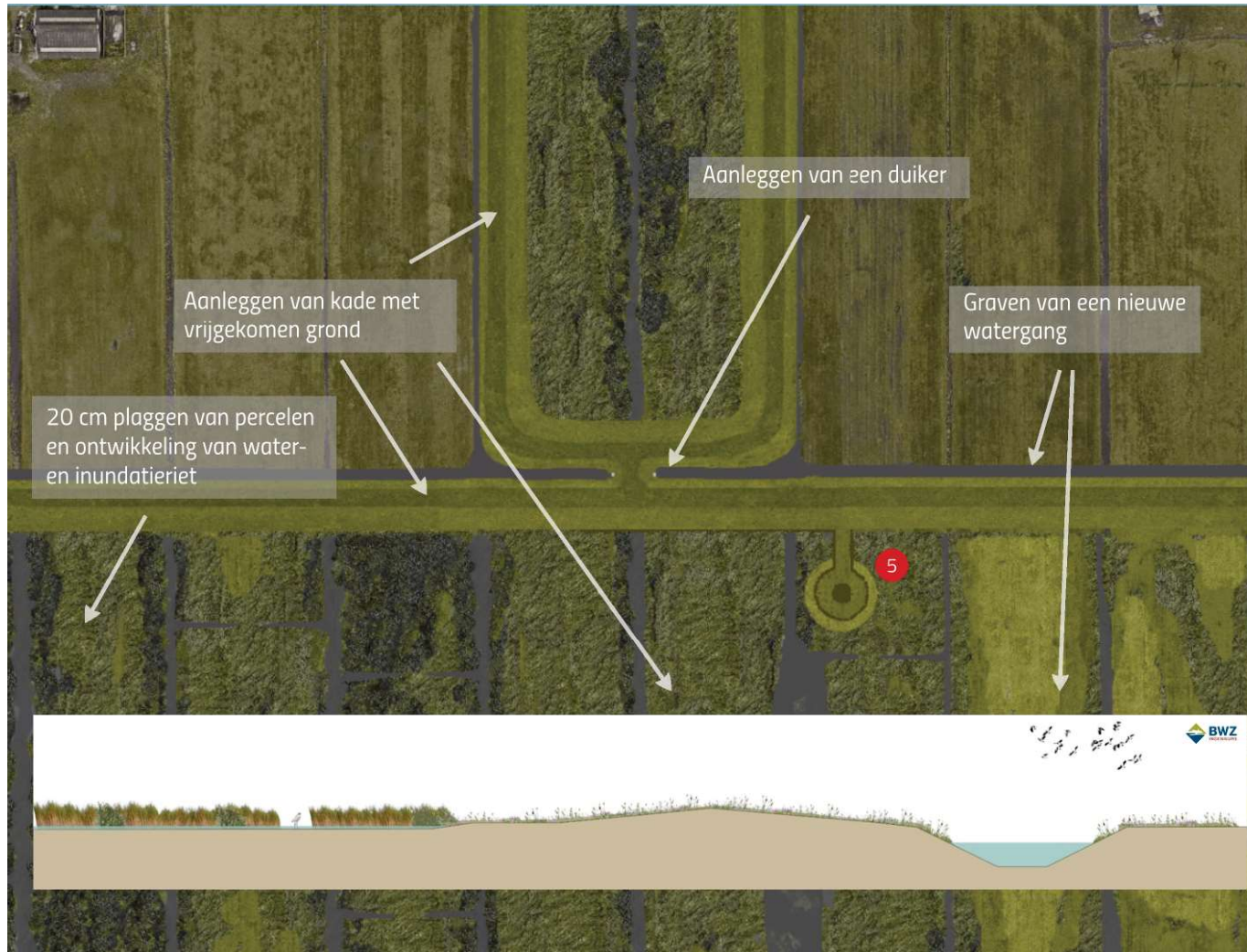
Om het waterpeil in het moerasgebied te kunnen sturen, wordt een stuw aangelegd. Dit is een klep die hoger of lager kan worden ingesteld afhankelijk van de hoeveelheid gevallen regen en gewenste waterstand in het gebied.

Door het plaatsen van een stuw, wordt de watergang geblokkeerd voor vissen. Om deze reden wordt naast de stuw een vispassage gerealiseerd. Hierdoor kunnen vissen in- en uit zwemmen op het moment dat zij dat willen.

Vissen vormen een belangrijke bron van voedsel voor moerasvogels, daarom is het belangrijk dat zij het moerasgebied in kunnen zwemmen.

Op dit moment berekenen we de grootte van de stuw en vispassage om ervoor te zorgen dat ze optimaal hun werk doen!

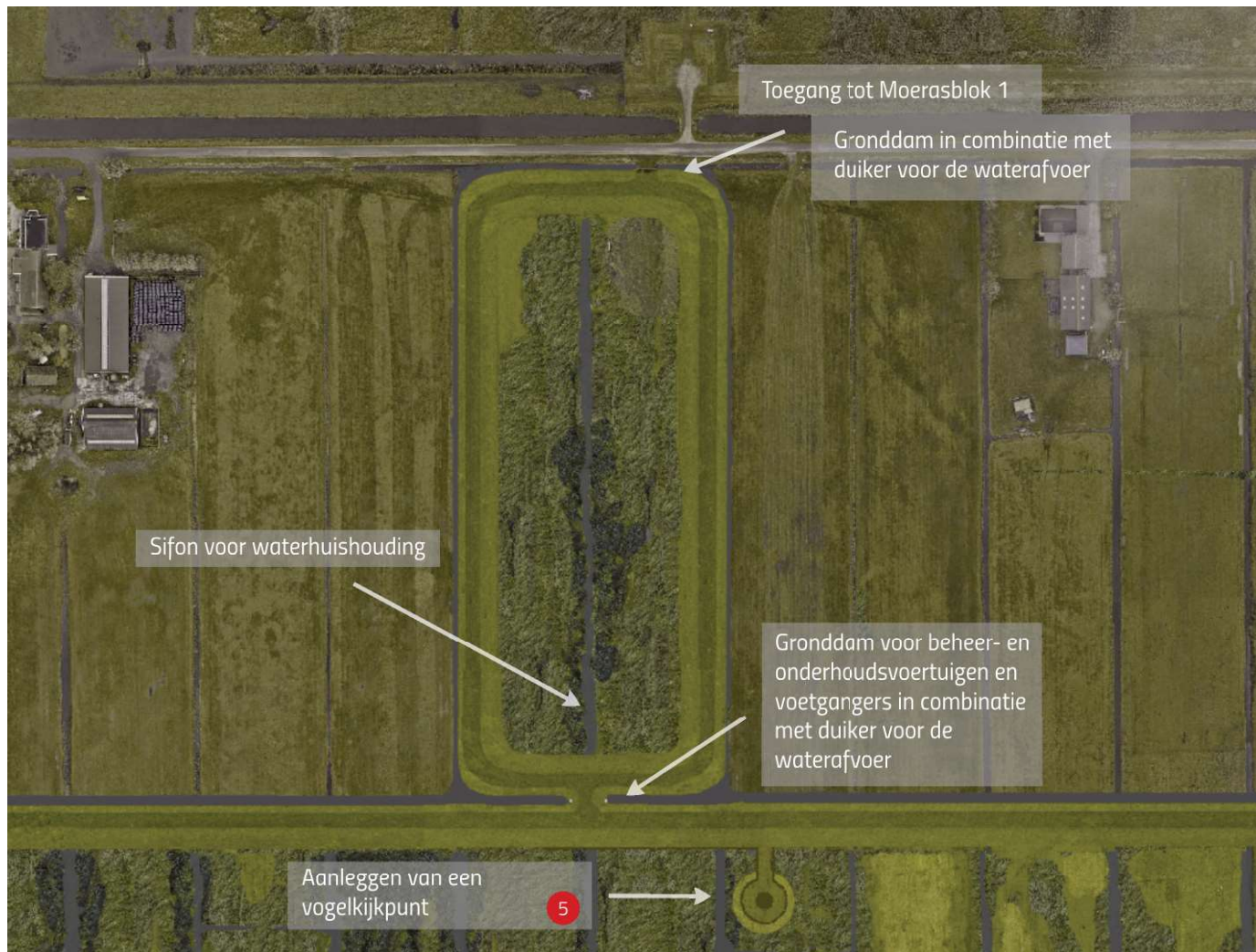
Het omleiden van water

De Proostdijer Dwarstocht zorgt nu voor de afwatering van dit gedeelte van de polder.

Wanneer het moerasblok wordt aangelegd kan de Proostdijer Dwarstocht geen water meer uit het gebied afvoeren. Om ervoor te zorgen dat de omliggende polder niet natter wordt, worden er twee nieuwe watergangen gegraven rondom het moerasgebied. Alle poldersloten kunnen hierop afwateren waardoor de polder droog blijft.

Direct aan de gegraven sloot komt een kade te liggen die ervoor zorgt dat het water in het moerasblok hoger kan staan dan in de poldersloten. Door de flauwe taluds van de kade kunnen hierop beheer- en onderhoudsvoertuigen rondrijden. Zo wordt het gebied onderhouden.

Toegang tot het moerasgebied

Het noordelijke gebied van Moerasblok 1 vormt een ecologische verbinding tussen het gebied Waverhoek en het nieuwe moerasgebied. Op deze manier kunnen diersoorten zich verplaatsen: zoals de heikikker, rugstreeppad, ringslang, waterspitsmuis, bunzing, hermelijn, moerassprinkhaan en veenmol.

Vanaf de Botsholstedwarsweg, ter hoogte van de ingang van Waverhoek, wordt een toegang gecreëerd tot het moerasgebied. Dit is bedoeld voor beheer- en onderhoudsvoertuigen, maar ook vogelspotters kunnen vanaf hier te voet het gebied in om naar het vogelkijkpunt te lopen.

Een sifon (buis onder een andere watergang door) gaat ervoor zorgen dat het noordelijke gebied het zelfde waterpeil krijgt als derest van het moerasgebied

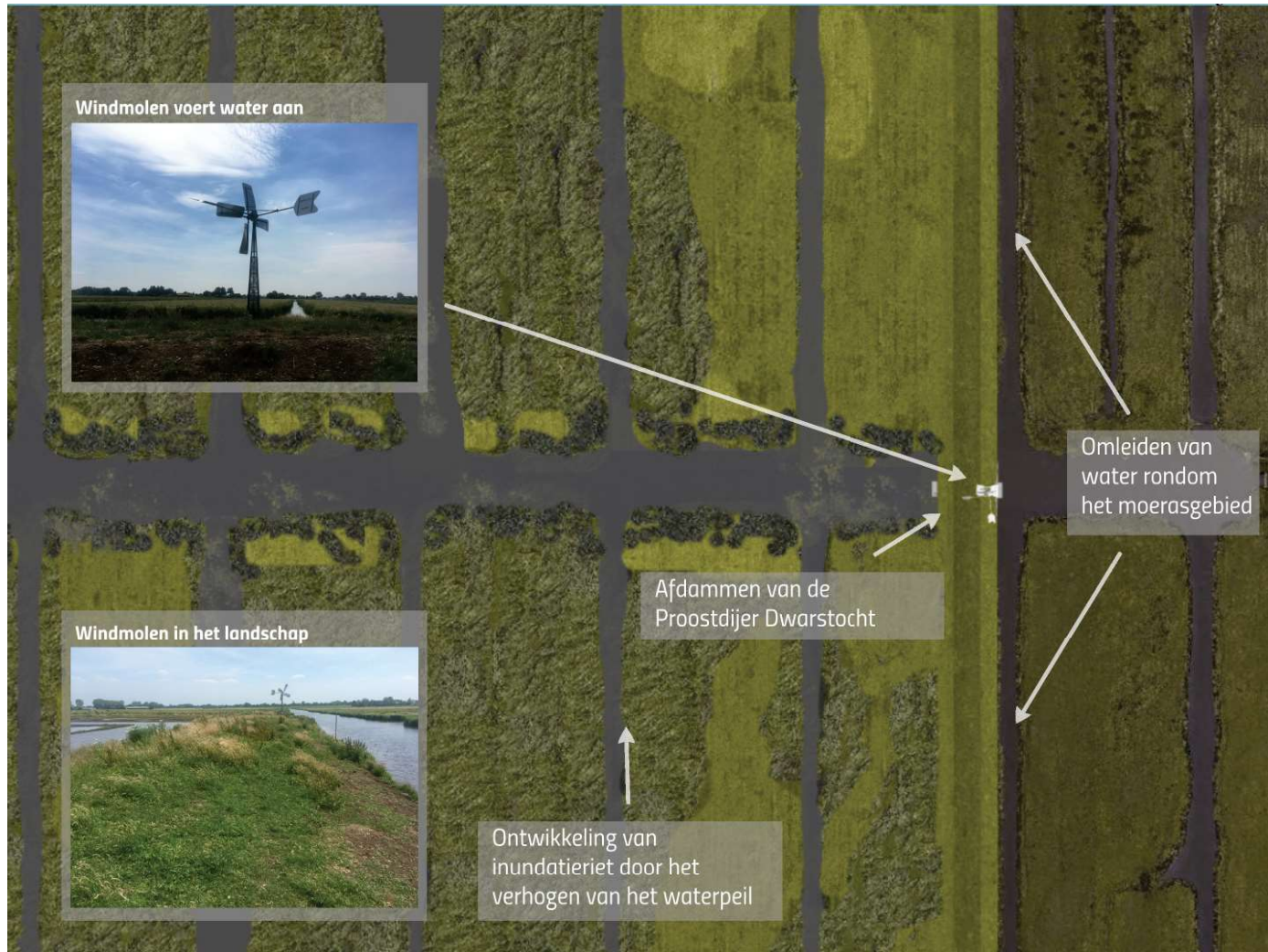

De schoonheid van het moeras bewonderen

Het moerasgebied is bedoeld als voedselgebied voor moerasvogels. Om dit te kunnen bewonderen, worden twee vogelkijpunten ingericht waar vogelspotters en andere geïnteresseerden het gedrag van de moerasvogels kan observeren.

Vanaf de Botsholsedwarsweg kan men naar de noordelijke vogelkijkpunt wandelen. Om ervoor te zorgen dat vogels niet worden verstoord, wordt op verschillende plekken natuurlijke afscherming geplaatst.

Windmolen voert water aan

Windmolen in het landschap

Afdammen van de Proostdijer Dwarstocht

Ontwikkeling van inundatieriet door het verhogen van het waterpeil

Omleiden van water rondom het moerasgebied

Water inlaten

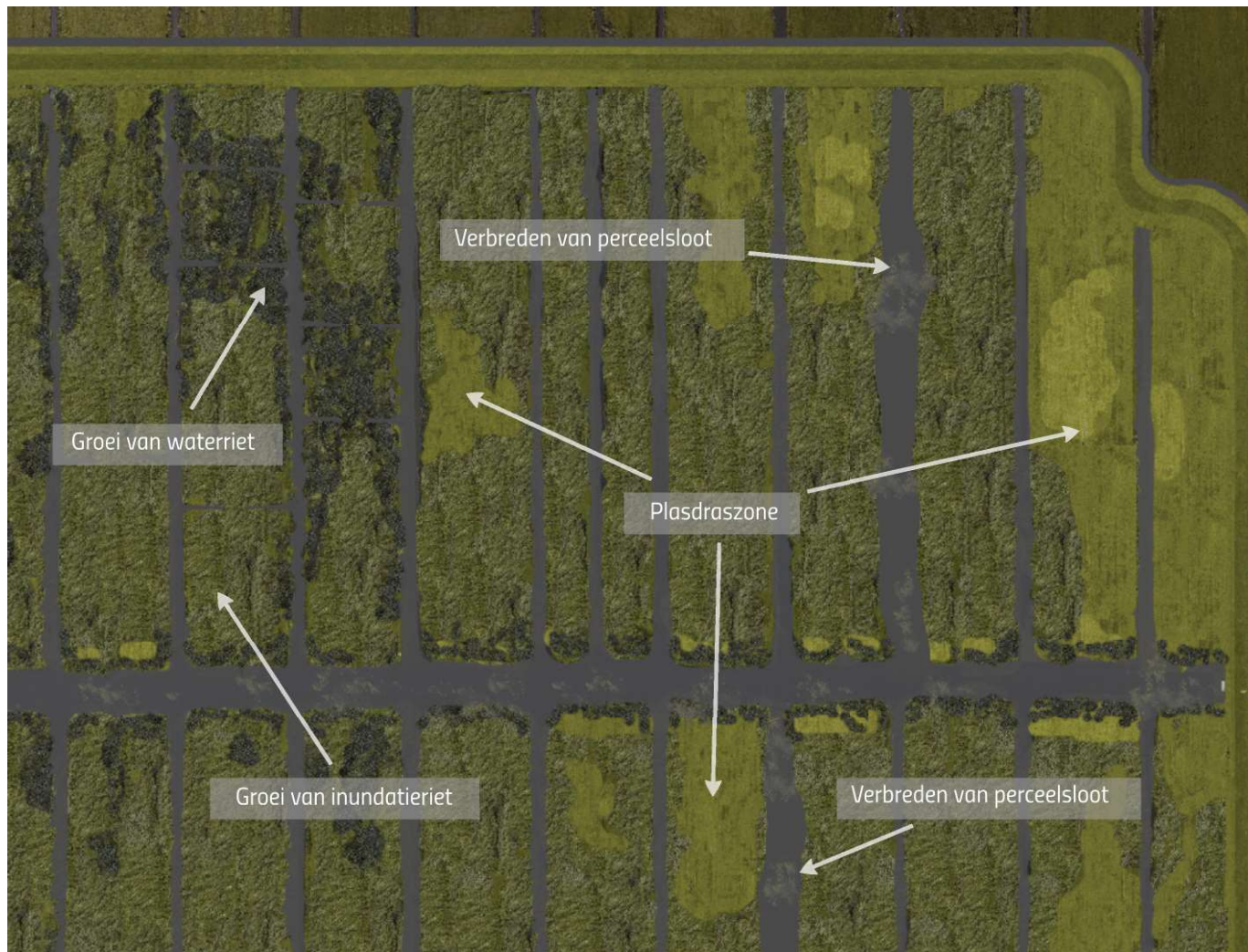
Op het moment dat het regent zal het waterpeil in het gebied toenemen. Als langere tijd droog is, zakt het waterpeil naar beneden.

Belangrijk is dat we zoet water dat van goede kwaliteit is het gebied inlaten. Met name ten oosten van het moerasgebied is dit aanwezig.

Om ervoor te zorgen dat in langdurige droge periodes het moerasgebied niet droogvalt, worden er windmolentjes geplaatst die met behulp van wind water het gebied in pompen. Dit is een duurzame manier van waterbeheer dat al eeuwen lang wordt toegepast in Nederland.

Op dit moment zijn we nog druk bezig om te bepalen hoeveel windmolentjes er nodig zijn voor Moerasblok 1.

Verbreden van perceelsloten

Om te zorgen dat tussengelegen watergang niet verlanden, worden drie perceelsloten verbreed. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor vissen en andere watergebonden dieren die in het gebied verblijven.

De breedte van de waterbodem blijft gelijk als in de huidige situatie. Alleen de oevers worden verflauwd en natuurlijk ingepast waardoor er een groter wateroppervlak ontstaat. Ook ontstaat hierdoor een grotere dynamiek aan verschillende waterdieptes zonder dat de watergang wordt verdiept.

Dit biedt een goede leefomgeving voor verschillende waterorganismes die tevens als voedsel dienen voor vissen.

Proostdijer Dwarstocht als natuurlijk element in het landschap

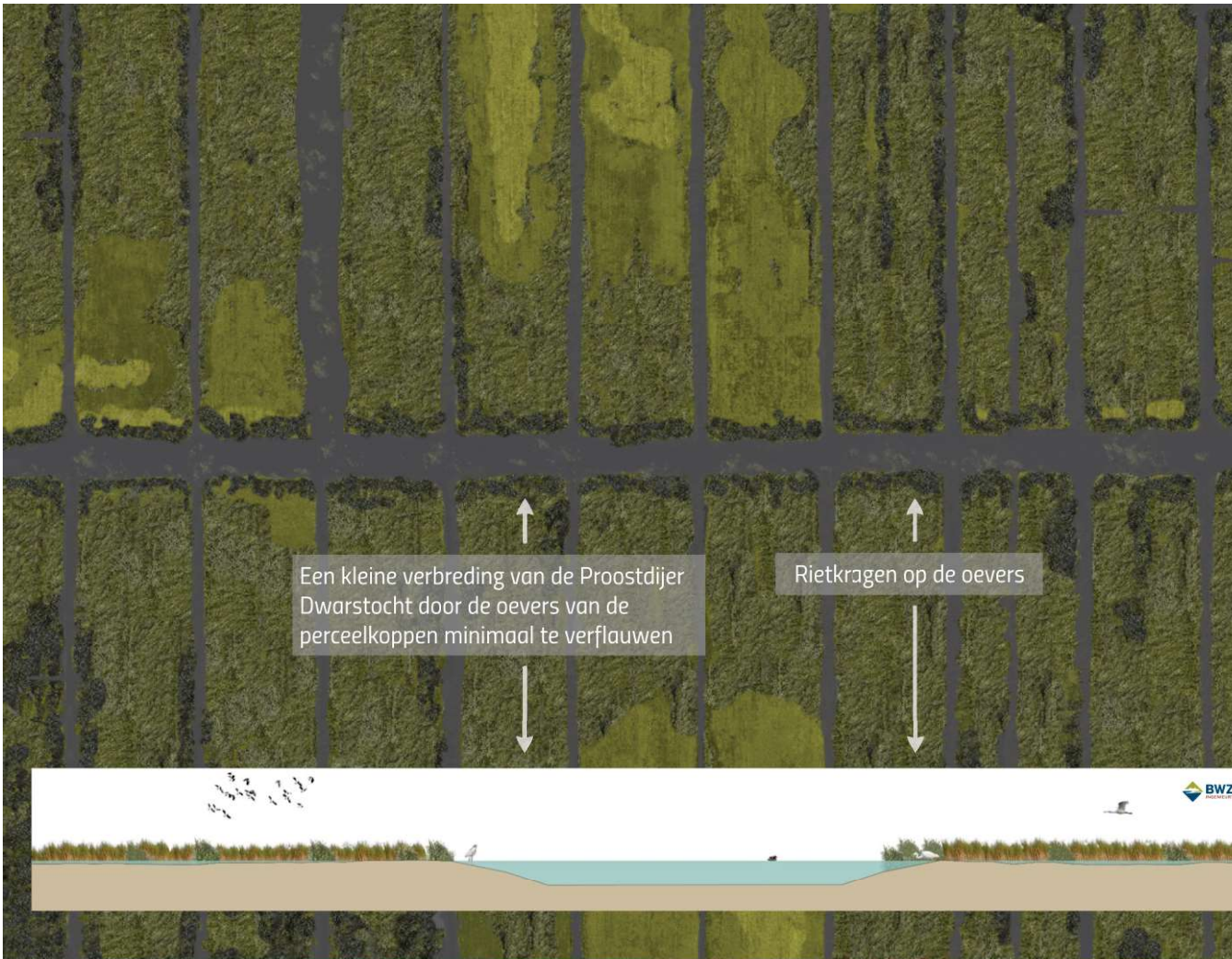
De Proostdijer Dwarstocht stroomt van oost naar west en zorgt voor de afwatering van dit gedeelte van de polder.

Zodra het moerasblok wordt aangelegd zal de watergang zorgen voor de wateraan- en afvoer van het moerasgebied. Om ervoor te zorgen dat de Proostdijer Dwarstocht ten alle tijden zichtbaar blijft in het landschap, worden de oevers van de watergang verflauwd. Hierdoor kunnen hoge rietkragen gaan groeien zodat de watergang bij hoogwater ook zichtbaar blijft.

Uiteraard kunnen moerasvogels zich hierin goed verschuilen en eventueel nestelen.

Een kleine verbreding van de Proostdijer Dwarstocht door de oevers van de perceelkoppen minimaal te verflauwen

Rietkragen op de oevers

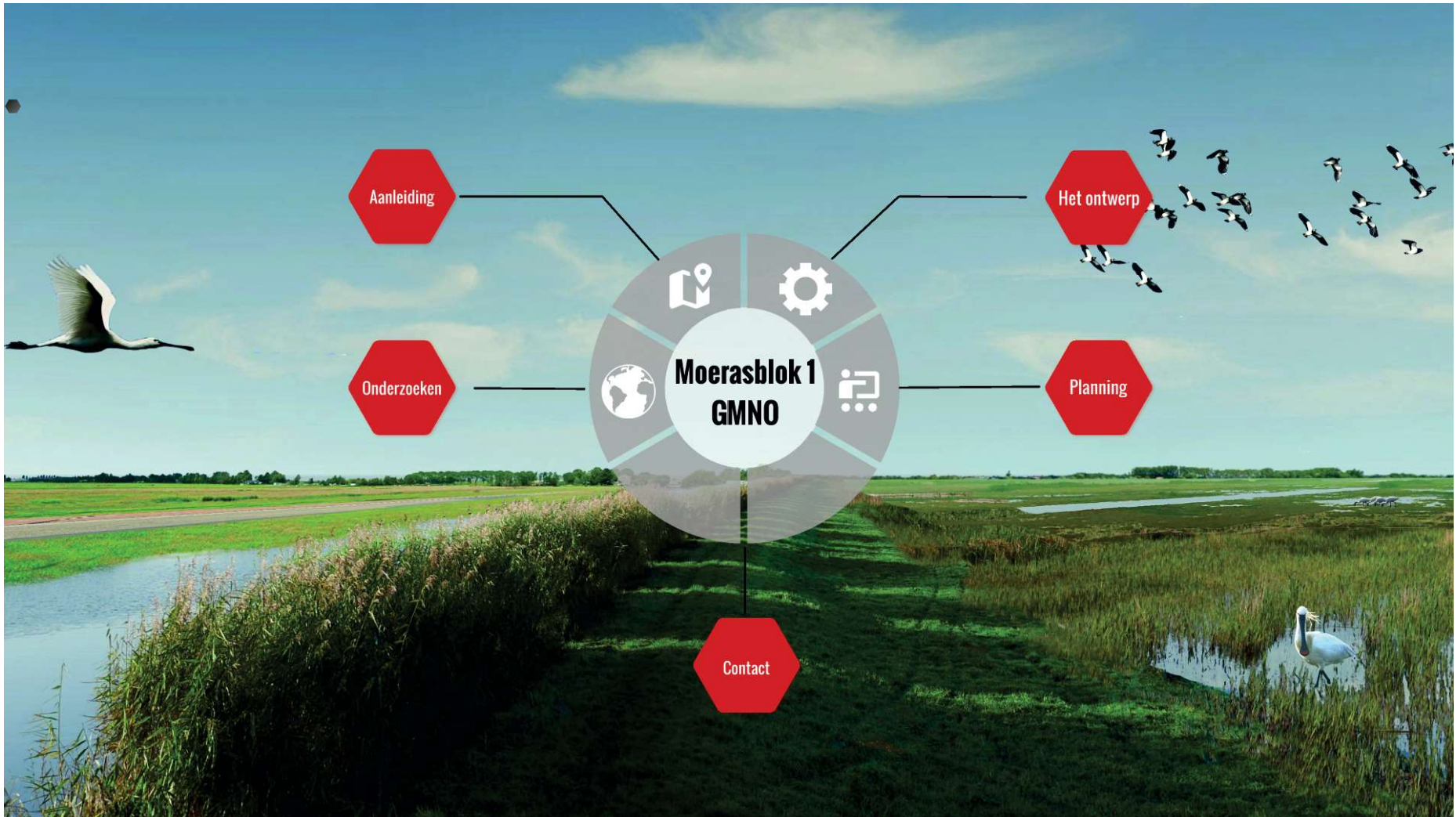
Variatie in natuur

Op de laaggelegen plekken in het moerasgebied worden tussen de perceel sloten 22 doodlopende dwarsslotjes gemaakt. Vanaf de watergang naar het midden van het perceel loopt de waterbodem op. Hierdoor ontstaat een grote variatie aan vegetatie en rieteilanden dat vooral de Roerdomp zal aantrekken.

Daarnaast bieden de dwarsslotjes ook bescherming tegen vossen en andere roofdieren. Moerasvogels kunnen zich goed verschuilen tussen de rieteilanden en roofdieren zullen minder gemakkelijk zich door het gebied kunnen verplaatsen.

Het midden van het perceel kan worden drooggezet door het waterpeil te verlagen. Hierdoor blijft het gebied bereikbaar voor beheer- en onderhoudsvoertuigen.

Tijdslijn

Vragen kunt u mailen naar de
Provincie Utrecht:

avp@provincie-utrecht.nl

U kunt ook uw reactie achterlaten
in het online reactieformulier op de
website van de Provincie Utrecht

Klik hiervoor op het grijze balkje

Bedankt voor uw tijd!